

## **I. Profesní životopis se zaměřením na péči o uchování tradic oboru**

Pan Milan Michna se narodil 9. října 1941 v jihomoravské vinařské vsi Vrbice, kde již jako dítě chodil do dílny místního kováře pana Hanáčka. V jeho dílně poprvé spatřil rozdmýchanou výheň, kováře, jak zpracovává železo i jak se okovává kůň. Získal tak první vhled do řemesla, které se mu zalíbilo natolik, že při volbě střední školy nastoupil do učení oboru strojní kovář brněnské Zbrojovky. Zde měl štěstí na osvětleného mistra kováře Zdeňka Kučeru, který své žáky vedl nad rozsah povinné výuky a pod jeho vedením se mohl zdokonalovat v ručním zpracovávání železa tradičními technologiemi. Po vyučení pracoval krátce v Líšni, kde získal odbornou kvalifikaci ve volném kovářství. V letech 1964 až 1982 pracoval v kovodílnách Státního divadla v Brně. Současně měl pronajatou kovárnu, ve které zpracovával drobné zakázky tradičních kovářských výroků.

Když si v Brně, v Horních Heršpicích, postavil dům, zřídil si v garáži pod bytem malou kovárnu a v zahradě založil vinohrad jako upomínku na dětství. Ve své dílně pracoval nejdříve sám, později s občasným a nakonec se stálým pomocníkem. V kovárně se stále častěji objevoval syn Radek, pro kterého byla práce v dílně inspirací k vyučení se otcovu oboru, stejně jako o generaci později synovce a vnuka. Z práce po zaměstnání se stala „profese na volné noze“, která se po roce 1989 stala rodinnou živností. Dnes stojí u Michnů v Horních Heršpicích rozsáhlá kovárna, ve které spolupracují tři generace kovářů jedné rodiny: otec, syn, synovec a vnuk.

## **II. Popis technologie a tvarosloví zhotovovaných výrobků, s důrazem na srovnání s obdobně zaměřenými výrobci**

Řemeslná činnost kováře pana Milana Michny je v daném oboru jedinečným dokladem užívání tradičních technologií a starých kovářských postupů. Základním rysem jeho děl je dobře opracovaný materiál s mistrovským ovládnutím jeho struktury i možnostmi zpracování,

V pracích uplatňuje řadu osvědčených tradičních kovářských postupů ve výrobcích zemědělského a řemeslnického nářadí jako např. sekery, dláta, sekáče a opakuje řemeslně náročné a zároveň vyhledávané vzory jako jsou zvonky, zouváky, hřeby, svícny, držáky loučí, lucerny apod.

V kovářské tvorbě jde především o zpracování železa, respektive různých druhů kujných, měkkých a svařitelných ocelí. Nevyhýbá se ale užití a zpracování dalších, v historii a tradičním kovářství užívaných materiálů jako jsou kované mědi, bronzi a mosazi. Všechny tyto materiály pan Michna zpracovává tradičními kovářskými a zámečnickými postupy. Využívá, stejně jako generace kovářů před ním, řady důmyslných přípravků (na ohýbání, tvarování), originálního nářadí a pomůcek právě pro daný úkon vyrobených, jako jsou např. sekáče, rýhováky, vlčky, zápustky. Materiály ohřívá a ochlazuje, odděluje, spojuje a tvaruje tak, jak to dovoluje a připouští jejich struktura a vlastnosti, a to tak, jak to odpovídá i zkušenostem předešlých generací kovářů.

Jednou ze zásadních charakteristik jeho děl je vysoká estetická a užitná hodnota, která čerpá z lidového tvarosloví. Vždy jde o kusovou, rukodělnou zakázkovou výrobu. Též spolupracuje s řadou architektů, výtvarníků a památkářů. Kvalitu a vysokou hodnotu jeho práce dokládá řada uznání a ocenění jak doma, tak v zahraničí.

Podle slov pana Michny „za kováře mluví jeho práce“, a tak předkládáme stručný přehled děl, která jsou ve veřejném prostoru, a tudíž přístupná:

- Zámek Brno-Líšeň: půlkruhové okenní mříže, dvoukřídlá mřížová vrata, oplocení zámecké zahrady, kování branky a vrat zahrady, oplocení a vstup do parku, mřížová stěna, okenní mříže, zábradlí, vstupní dveře, probíjené okenní mříže, informační směrník
- Zámek Orlová: mřížové okno s vitráží
- Hradby Jihlava: mřížová brána a vrata, kované mříže
- Stará radnice Brno: mřížová brána, kašna, dvoukřídlá brána do atria, dekorativní lampy
- Náměstí Svobody v Brně: mříž pro morový sloup
- Dům pánů z Kunštátu Brno: kryt studně, brána
- Biskupský dvůr a Moravské zemské muzeum v Brně
- Zámek Chropyně: kovaný kryt studny
- Mikulov: brána a oplocení hřbitova, kované dveře Staré radnice
- Stopkova pivnice Brno: vývěsní štít, zábradlí zimní zahrady, zábradlí schodiště, dveřní kování
- Masarykova univerzita Brno: kované brány, lampy
- Svitavy: kašna na náměstí
- Zámek Židlochovice: brána a branka
- Zámek Veselí nad Moravou: oplocení a brány
- VÚZ Praha: kovaná vstupní brána a branka
- Krajský soud Brno: vchodové dveře, okenní mříže, zábradlí

- Zámek Veselí nad Moravou: brána
- Synagoga Třebíč: lustry, nástěnné lampy, stojací lampy, stojany
- Benediktinský klášter Rajhrad: rekonstrukce okenních mříží
- Brněnské podzemí: kryty studní, zábradlí, branky
- Brány na hřbitov, Vrbice
- Svícník, stojany, mříže pro kostel ve vrbici
- Kříž na rozcestí, Křížová cesta, Fryšava pod Žakovou horou
- Hřbitovní brána, Šlapanice
- Kryt studny, kostel Komárov

Výraznými pracemi posledních let jsou desítky hřbitovních křížů včetně dalších prvků funerální plastiky s náboženskými motivy.

### **III. Informace o schopnosti předávat osvojené profesní znalosti a dovednosti následovníkům**

Pan Michna kromě rozsáhlé kovářské produkce se v rámci oboru i veřejně angažuje. Prezентuje toto tradiční řemeslo na výstavách, trzích, kovářských setkáních a soutěžích doma i v zahraničí. Věnuje se výuce a přípravě mladých a začínajících řemeslníků, zřídil při své dílně pracoviště praktického vyučování, kterým prošlo několik desítek žáků, spolupracuje také se středními i vysokými školami jako přisedící při závěrečných zkouškách, hodnotitel při soutěžích odborných dovedností, lektor vzdělávání, realizátor odborných a tematických exkurzí apod. Podílel se na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků kovářských oborů škol Ministerstva zemědělství a je členem rady komisí na příslušných odborných školách.

### **IV. Informace o účasti na přehlídkách výstavách a specializovaných trzích, případně dalších aktivitách péče o tradice lidového řemesla**

Pan Michna se opakovaně aktivně účastní řady akcí, trhů a výstav doma i v zahraničí s prezentací řemesla jako např.:

- Kovářských dnů ve skanzenu ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm,
- Evropských setkání tradičních kovářů v Ybbsitz v Rakousku,
- Mezinárodních setkání kovářů Hefaiston na hradě Helfštýně
- Seminářů pro podkováře a soutěží odborných dovedností žáků kovářských škol v Jaroměři,
- Těšanského kováře, soutěže odborných dovedností žáků středních škol a učilišť,

- Dobřívského cvočku na hamru v Dobřívě s účastí žáků a studentů středních škol a učilišť,
- Kovářských setkání v Bečově nad Teplou,
- Setkání kovářů Brtnické kovadliny na zámku v Brtnici u Jihlavy,
- Kovářských dnů ve Střední škole v Oselticích s účastí žáků a studentů středních škol a učilišť

a dalších akcí, kde předváděl kovářské řemeslo pak v uvedených letech:

|           |                                                                                                                          |
|-----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1993-94   | Vánoce dětem – trhy tradičních řemesel a lidových zvyků, Brno                                                            |
| 1995      | Kovářské dny, Esztergom                                                                                                  |
| 1996      | Internationale Handwerks-Messe, Mnichov<br>České dny ve skanzenu, Stockholm                                              |
| 1998      | Junior podkova – soutěže odborných dovedností tradičního oboru Kovář a podkovář ve Střední škole v Třebíči               |
| 1998-2005 | Krakování na hradě Krakovec s účastí žáků a studentů středních škol a učilišť,                                           |
| 1999      | Jarmark starých řemesel, Litomyšl                                                                                        |
| 2000-2001 | St. Pölten – regionální výstava kovářských prací                                                                         |
| 2002      | Mnichovský veletrh řemesel<br>Saint-Ouen a Rouen, Francie - výstava pořádaná v rámci Dnů kultury ČR                      |
| 2004      | výstava Etnografického ústavu Moravského zemského muzea v Paláci šlechticů Brno - Černé řemeslo aneb není muž nad kováře |
| 2006-2012 | Svinařské řetězení na zámku ve Svinařích s účastí žáků a studentů středních škol                                         |
| 2010      | Kovářského setkání v ZOO Plzeň s účastí žáků a studentů středních škol                                                   |
| 2012-2018 | Den řemesel - výstava a ukázky řemesel kovářů, keramiků, vitrážistů a sklářů                                             |
| 2019      | „Zrozeno z ohně“, individuální výstava, Městské muzeum a galerie Hustopeče                                               |
| 2019      | Kov ve městě XV., individuální výstava v exteriéru historického centra a zámeckého parku, Lipník nad Bečvou              |

V současné době pan Michna připravuje projekt muzea ve Vrbici s expozicí tradičního kovářství a předváděním živé práce.

## **V. Fotodokumentace s připojeným popisem fotografií, popřípadě seznam dalších zaslaných materiálů, se stručným komentářem**

viz ppt prezentace Michna\_Fotodokumentace